

Kulturmiljöenheten
Handläggare
Byrådirektör
Henric Falkman
Tel 08-785 42 44
Telefax 08-654 70 63

Byggnadsminnesförklaring av Lundby parstuga och källarstuga,
Lundby 1:1, Salems socken och kommun

BESLUT

Eftersom Lundby parstuga och källarstuga är synnerligen märkliga genom sitt kulturhistoriska värde förklarar Länsstyrelsen med stöd av 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (kulturminneslagen) Lundby parstuga och källarstuga för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter som Stockholm Vatten AB godtagit.

1. Byggnaderna får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. I byggnadernas inre får inte göras ingrepp i eller ändring av stomme eller planlösning. Arbeten, som innebär ingrepp i eller förändringar av den fasta inredningen, får inte utföras.
3. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt och med sådana material att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
4. Det område (skyddsområde) kring byggnaderna som markerats på bifogad karta får inte ytterligare bebyggas. Det skall hållas i sådant skick, att byggnadernas utseende och karaktär inte förvanskas.

MOTIVERING

Parstugan anses vara den lantliga bostadsform som kan betraktas som den typiskt svenska. Den förefaller att i landets centralare östliga delar och i Norrland ha haft sin glanstid under 1600- och 1700-talen.

Lundby parstuga är knuttimrad med stående locklistpanel, i en våning med låg vind under åstak täckt med tegel. Planlösningen rymmer vardagsstuga-kök, mellankammare, förstuga och gäststuga.

Den exakta åldern av Lundby parstuga är oklar. Till de mer ålderdomliga dragen hör en dörr av 1600-talstyp mellan förstugan och gäststugan med utanpåliggande profilerade lister och bockhornsbeslag.

En karta daterad till 1751 visar emellertid en obebyggd yta på platsen för den nuvarande parstugan. Eventuellt kan parstugan ha flyttats inom tomten, alternativt byggts upp efter 1751 eller flyttats hit utifrån.

Den ursprungliga fönsterstorleken kan avläsas i särskilt den främre långsidedfasaden. Av de två skorstenarna är den ena utkragad och på traditionellt sätt placerad nära den bakre långsidans vägg.

Interiört återfinns i bl.a. vardagsstuga-köket ett väldigt spiskomplex med sovplats på bakungsmuren.

Till gårdsbilden hör även en källarstuga under åstak täckt med tegel. Källarstugan är knuttimrad med vertikal dubbelkattsknut och har en källaringång med svale under gaveln. Överrummet har enligt muntlig uppgift tidigare haft en eldstad och begagnats som gäststuga. Numera utnyttjas det oinredda rummet till förråd.

Trots dess oklara ursprung åskådliggör Lundby parstuga på ett förtjänstfullt sätt såväl exteriört som interiört den lantliga bostadsform som var vanlig under 1600- och 1700-talen.

Miljön berikas ytterligare av den intilliggande källarstugan samt byggnadernas samlade läge på en höjd i ett öppet landskap med åkermarken runt om.

ANSÖKNINGEN

Salems Hembygdsförening har ansökt om byggnadsminnesförklaring av rubricerade byggnader.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Länsstyrelsen anmälde den 26 maj 1992 till Fastighetsregistermyndigheten på Lantmäteriet i Stockholms län att fråga väckts om byggnadsminnesförklaring av Lundby par- och källarstuga.

Kommunstyrelsen i Salems kommun har i yttrande 1992-08-31 beslutat att tillstyrka Salems Hembygdsförenings ansökan om att Lundby par- och källarstuga förklaras som byggnadsminne.

Kristina Pettersson på Länsstyrelsens kulturmiljöenhet har under januari månad 1993 utfört en byggnadshistorisk dokumentation av husen.

UPPLYSNINGAR

Länsstyrelsen lämnar utan kostnad för ägaren råd och anvisningar i fråga om vård och underhåll.

Om det finns särskilda skäl, får Länsstyrelsen, enligt 3 kap 14 § kulturminneslagen, lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna.

Länsstyrelsen får ställa de villkor för tillståndet som är skäligen med hänsyn till de förhållanden som föranleder ändringen. Villkoren får avse hur ändringen skall utföras samt den dokumentation som behövs.

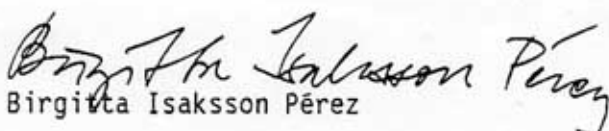
HUR MAN ÖVERKLAGAR

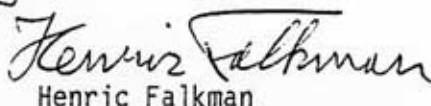
Enligt 3 kap 21 § samma lag gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

./.

Detta beslut kan överklagas till kammarrätten enligt anvisningar på bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats av länsöverdirektör Birgitta Isaksson Pérez. I beslutet har även deltagit länsantikvarie Jan-Bertil Schnell, länsassessor Roger Ramsell samt byrådirektör Henric Falkman, föredragande.

Birgitta Isaksson Pérez

Henric Falkman

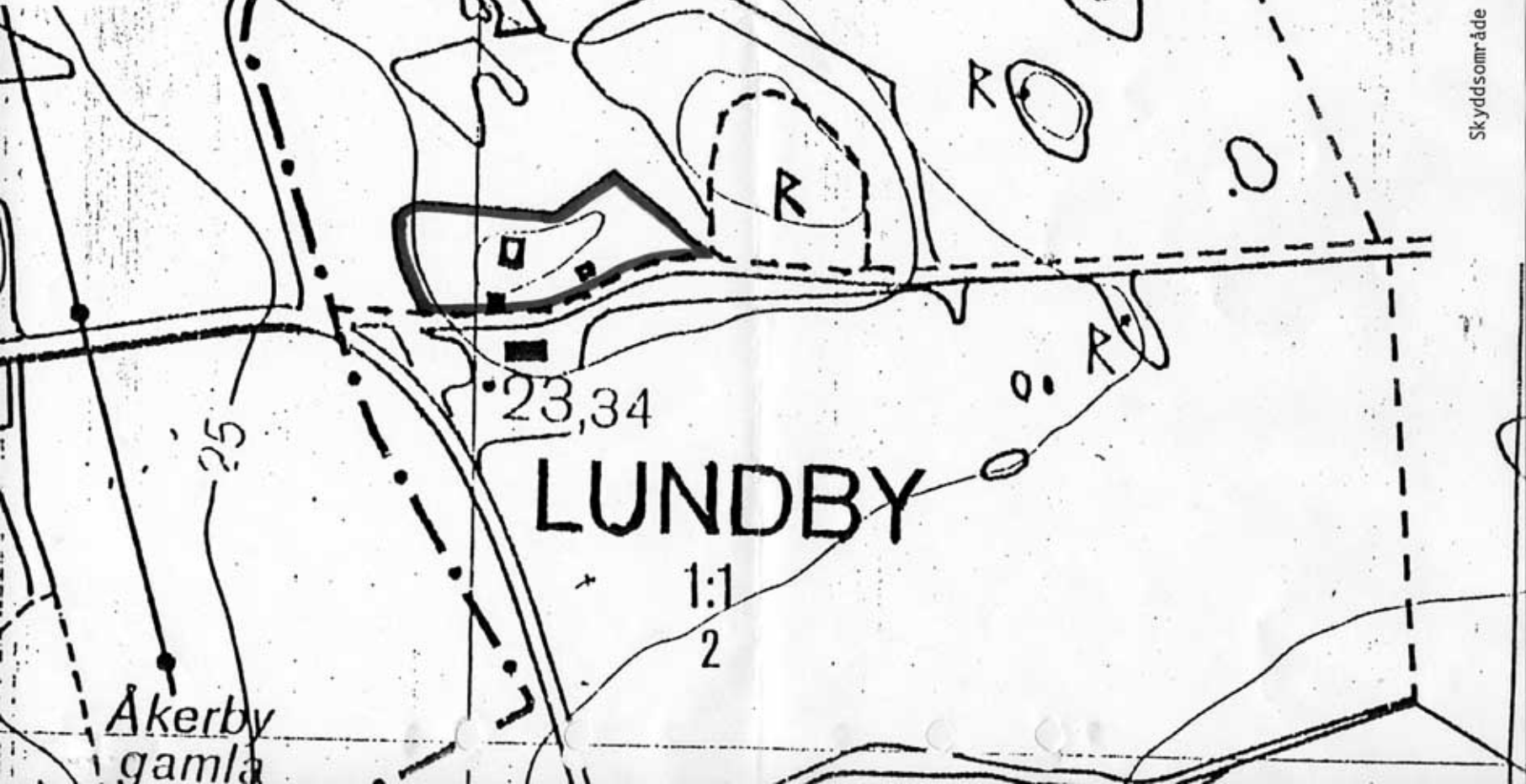
Kopia till:

akten med lagakraftsbevis
kulturmiljöenheten
byggnadsminnesregistret med lagakraftsbevis
Riksantikvarieämbetet med lagakraftsbevis
Riksantikvarieämbetet
läns musei byrån
Lantmäteriet, Fastighetsregistermyndigheten, Box 22067,
104 22 STOCKHOLM
Sälems kommun, Box 1113, 144 01 RÖNNINGE
Kjell Nilsson, Stockholms läns hembygdsförbund, Warfvinges
väg 30, 112 51 STOCKHOLM
Sälems Hembygdsförening, Box 2072, 144 02 RÖNNINGE
Eva och Anders Linder, Sköllerstagatan 21, 124 65 BANDHAGEN
je (RR)
länsöverdirektören

LESTYRKES

Tillhör Länsstyrelsens
Stockholms län beslut
1993-06-07
Dnr 221-1992-6872

Skyddsområde =